

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
utca 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

—
díjmentesen levelet nem fogadunk el.

—
Kéziratot nem adunk vissza

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Nagyedvire . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASARNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-
u. 8 sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromszámos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vásárterünk rendezéséről.

A „Gömör-Kishont“ folyó évi október 23-án megjelent számában részletes tudósítás foglalta a folyó évi október 18-án tartott városi képviselő-testületi közgyűlésről, melyben az általam benyújtott és 3 egymás mellett bejárattal bíró vásártéri tervrajzról az állítatik, hogy annak csak egy bejárata van, tehát nagy torlódást fog okozni, míg a másik tervrajz szerint a vásártérnek 2 bejárata lenne.

Mint hogy pedig e hibás információ tévedésbe ejthetné a nagyközönséget, szükségesnek tartottam jelen sorok és a rendelkezésre álló 2 tervrajz közzététele által a tervrajzok nem ismerése folytán megtévesztett közönséget felvilágosítani annál is inkább, hogy ezekből mindenki meggyőződhessen arról, hogy az elfogadott tervrajz szerint rendezendő vásártérnek nem egy, hanem 3 bejárata lesz és miért találta szükségesnek a vásártér rendezésére kiküldött bizottság és a képviselőtestület, hogy ezt a tervrajzot fogadta el a másikkal szemben.

Van a képviselőtestületi ülésről adott referátumban egy másik tévedés is, mert az ellentérvől költségvetés nem is volt beadva és a 2311 korona 73 fillér a vásár közepén felállítandó új vásárbirosági épület költségeit jelzi s nem az egész, el nem fogadott tervet.

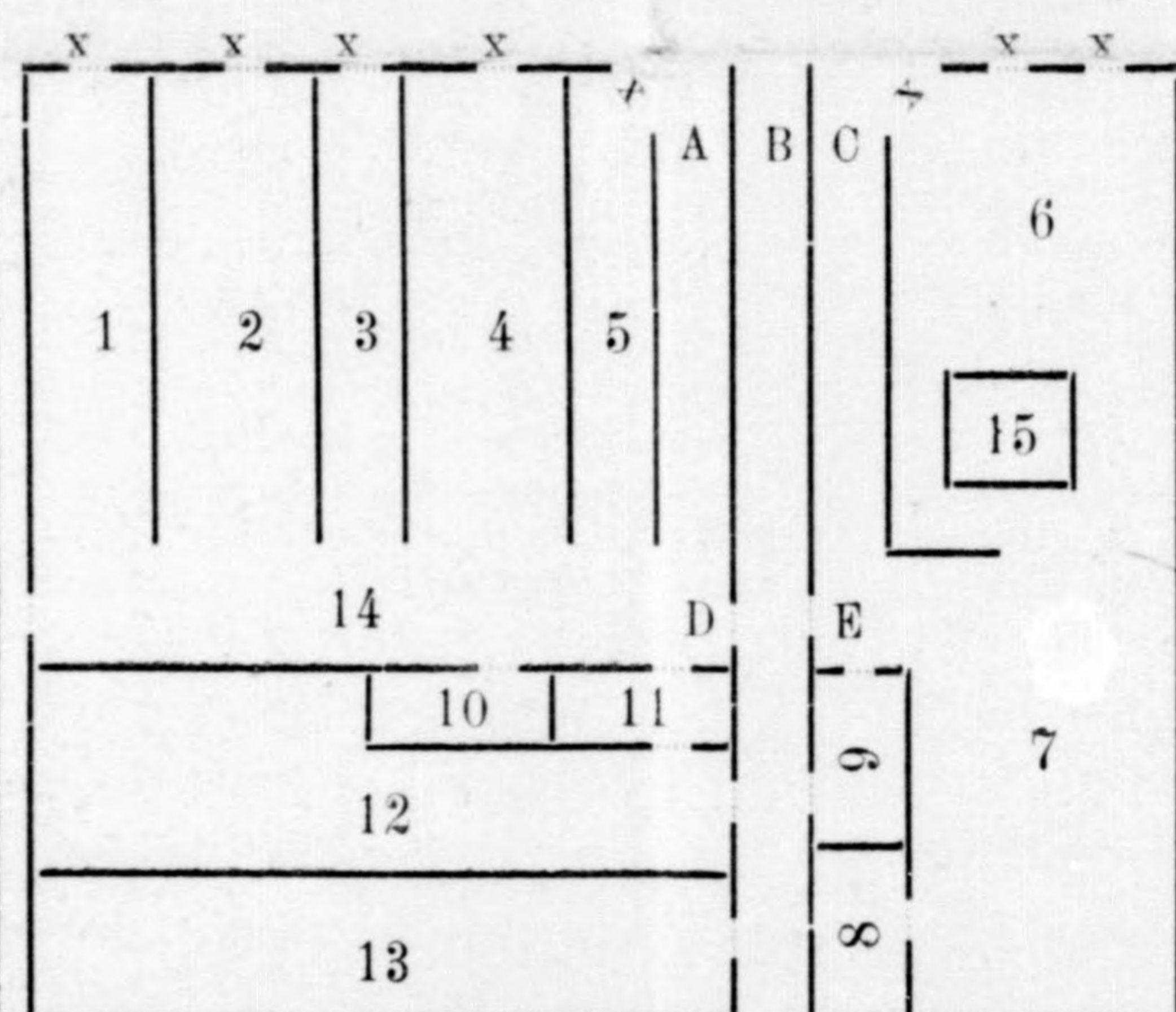
De hiszen ugy ezen vásárbirosági és egyúttal járlatkezelő épületnek felállítását, valamint a vásártér belsejében az állatok megkötéséhez szükséges korlátok felállítását az ellentérv készítője is szükségesnek találta s így a költségdifferencia csak pár száz koronát tehet ki.

Nyilvánvaló dolog, hogy vásárterünk rendezetlen, miszerint még az 1888. évi VII. törv. cikkéhez kiadott 40000 sz. végrehajtási rendelet 31. § hoz fűzött, de az állategészségügy mai követelményeit már ki nem elégítő, elavult mintának sem felel meg. Jelenlegi vásárterünket szegélyező korlátok alatt ott buvik be a juh és sertés, a hol gazdájának tetszik, mert az alsó korlát ennek megakadályozására igen magas és mégis oly alacsony, hogy a nagyobb állatok fölötté tetszés szerint ki és bejárhatnak.

Ennélfogva az összes állatokkal elkerülheti

a tulajdonos a vizsgálatot, ha beteg vagy gyanús állatot akar a vásártérre becsempészni, mi ha megtörtént és valamely ragadós állatbetegség a vásártérre be- és innen széthurcoltatott, akkor a csempésző égre-földre esküszik, sőt száz meg száz falubeli tanut is állít, akik mind eskü alatt képesek igazolni, hogy ő a kapun az állatorvos előtt jött be. Ebből aztán kettős kellemetlenség származik: egyik az állatorvosnak, ki esetleg fegyelmi büntetést is kap hivatalos kötelességének elmulasztása vagy hanyag teljesítése miatt; a másik baj már sokkal nagyobb, mert ez esetleg nagyvidék gazdaközönségének anyagi érdekeit érinti súlyosan T. i. a fertőzött község állatai szigorú zár alá kerülnek, és a fertőzött községből valamint közvetlen szomszéd községből Ausztriával és a külfölddel kötött állategészségügyi egyezményünk értelmében a zárlat feloldása után még 40 napig nem szabad az illető betegség iránt fogékony állatokat sem Ausztriába, sem külföldre szállítani. — Ez tette szükségessé vásárterünk tökéletes rendezését, melyre vonatkozó általam beadott és város által elfogadott terv ez:

← a város felől Országút Jánosi felé →

Kerekes Mórfele terv.

1 gulyabeli marhák, 2 ökrok, 3 bikák, 4 tehének, 5 szopos borjúk, 14 üres ökrös szekerek, 6 lovak, 7 lópróbatér, 8, 9, 10, 11 tulajdonjogilag vagy egészségügyileg kifogásolt állatok, 12 sertések, 13 juhok és kecskék, 15 vásárbirosági épület.

Tervrajzom szerint A, B és C egymás mellett fekvő 3 bejárat lesz a különböző állattajok részére, még pedig úgy, hogy mind a három bejárat 8-8 m. széles lesz, de A a szarvasmarhák és C a lovak bejárója a torkolatnál 15 méternyi szélességben kezdődik és befelé folyton szűkülve, a bejárat elejétől 25 méternyi távolságra megy át a rendes 8 méter szélességre. E korlátok a torkolatnál 150 méternyre nyulnak be a vásártérre, a hol már nyugodt sorrendben jönnek az állatok, és így a D és E helyen álló állatorvosok nyugodtan és lelkiismeretesen vizsgálhatják az eléjük kerülő állatokat, mert nem kell félniök, hogy a hátuk mögött megálló állatok és a szemközt jövők közé szorulva, testi épségében szenved kárt, vagy esetleg életét veszti. A bejáratok torkolatánál 2 csendőr fogja a rendet fenntartani és a torkolat azért van kiszélesítve 15 méterre, hogy az elerőlt véletlenül nem jó helyen bejövő kocsi már a torkolatnál visszafordulhasson. B bejárat a juhok, kecskék és sertések részére van fenntartva és hogy innen ezen apró állatok ki ne törhessenek, és sem ezek, sem hajtók ne legyenek kitéve elgázoltatásnak, a bejárat elejétől végig 1 méter magasságban 2 oldalt deszkázott korlát lesz Ugyanily bedeszkázott kerítés fogja övezni a 12 és 13-al jelzett juh és sertésvásárteret, melyeket egymástól szintén bedeszkázott kerítés fog elválasztani. E rácskerítés meg fogja akadályozni azt is, hogy ezen állatok másfelől is bejöhessenek vásárterükre, mint a részükre kijelölt úton, ahol pedig a vásártéren működő 2 állatorvos között jönnek be és így föltétlenül megszemléltetnek.

Erre vonatkozólag az 1900. évi 34194 számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 2. ik pontjának utolsó bekezdése azt mondja: „Az a vásártérre jogosult község (város), melyben az idegen helyről felhajtott beteg, beteggyanus és fertőzés gyanús sertések a fentebb előirt eljárásnak vettek alá (t. i. a vásártér bejáratánál álló állatorvos által megvizsgálatnak) fertőzöttnek nem tekintendő, és annak területén az 1895. évi 9300. sz. földm. min. rendeletben előirt óvintézkedéseket (t. i. a zárlat elrendelését és a vásárok betiltását) mindaddig, míg a sertésvész magában a község (város) sertés állományában fel nem lép, foganatosítani nem szükséges.“ Mint hogy azonban még a heti vásárok alkalmával is minden alkalommal hajtának be a vásártérre sertések a vásártér mind a négy oldalán a korlátok alatt, az ilyen sertések kikerülnek a vizsgálatot és így nincs vásárterünk úgy berendezve, hogy sertésvész behurcolása esetén a miniszteri rendelet nyugodt lelkiismerettel alkalmazható lenne.

A három bejárat egymás mellé helyezésének egyszerű oka az, hogy a vásártéri szakszolgálatot rendes körülmények között 2 állatorvos, a rendőri szolgálatot pedig 2 csendőr és 2 rendőr, a járlatok vizsgálatát pedig 2-4 pénzügyőr végezhesse.

Ha a bejáratok egymástól távolabb esnének, akkor legalább kétszer annyi csendőrt kellene kérni, mit nehezen kapnánk meg, továbbá minden kapuhoz 2-2 rendőrt — ámbár összesen 10 rendőrből nem lehet négyet

TÁRCZA.

Fuimus.

Mint gondtalan ifjú léptem a világra,
Kergettem csalóka, fényes álmokat,
Nem gondoltam soha fájó csalódásra,
Nem hittem, hogy minden . . . minden hervatag!

Szomjas volt a lelkem édes boldogságra,
Küzdöttem is érte egyre szüntelen,
Míg egyszer csak láttam, hogy minden hiába,
Számomra nincs virág, nincsen szerelem!

Most már csak bolyongok s bűtől elfásulva
A mult emlékeit némán temetem
S észre se veszem, hogy lelkem ifjú-sága
Velök együtt hal meg lassan, csendesen! . . .

Sergiolus.

Sirok között.

Irta: BARANKAY LAJOS.

Halottak napja van! Emlékezzünk a régiekről, a kiknek teste a hidek hantok alatt, lelkük pedig meg-mérhetlen magasságban élvezik az örök nyugalmat. Em-

lékezzünk róluk! Mert nem tűrik, hogy elfeledjük őket. Kívánják, hogy évenként fölkeressük pihenő helyüket, míg egyszer aztán kéréseiket követelik, hogy meg-térjünk hozzájuk . . . Könnyörögnünk érettük, hogy csendes legyen a nyugalomuk, édes az álmódásuk — mert csak magunkért könnyörögnünk, s nyugalomuk és álmódásuk a miénk is lesz! — Jertek, könnyörögnünk!

A kis falu népe halkan és ájtatosan mormolta papja után az imádságot. A temetőre ráborult az éjszaka, csak a tündöklő sirok mutatták, hogy annál nagyobb világosság támadt a hivek lelkében s ezt hirdette a temetői körmenet alázatos könnyörgése.

Távolabb, egy félredült fejta tövében összeroskadtt, ör-g anyóka térdel . . . imádkozik és sir . . . sir, mint a gyermek. Pedig már 80 éves . . . és negyven év óta ezen a napon mindig itt térdel és sir, de a könnyei nem apadnak. Csendes magadással hajtja le fejét a sirdombra és ahhoz kívánczik, a kit negyven év előtt eltemetett . . . s a kinek azóta minden halottak napján elhozta a két szál gyertyácskát, ha másképp nem, hát elvonta önön szájától a napi kenyérré valót.

Egyetlen fia volt a megboldogult. Férjét már az-előtt régen sirba tette s mikor magára maradt gyerme-kével, remélte, hitte, hogy az lesz majdan az ő vigasz-talása támasza. Ez a remény, ez a hit adott neki lelk-t, hogy megkészterezett erővel dolgozzék. És ő fáradozott, de soha el nem fáradt, megtörte a munka, de le nem

törhette. Haza hordta mindenét, a mit keresett. Igaz, hogy ez nem sok volt, de legalább szegényesen megél-hettek belőle. Ha máskor nem, vasárnapra mindig került az asztalra egy kis hus is . . . ha több nem, annyi bizo-nyosan, a mennyi a kis fiúnak elég volt.

Igy nevelte, . . . így becézgette.

Egyszer aztán egy szép tavaszi napon, mikor lakuk alatt éppen viritott az akácza . . . mikor tarka szárnyu pillangók röpködtek kis virágos kertjükben, (olyanok, a milyeneket a fiúcska annyira szeretett fogdosni) . . . a 8 éves Ferike is megkivánta a röptülést és elszállt messze . . . messze . . . oda, a hol sok olyan kis angyal van mint ő . . . s a honnan nincs visszatérés soha többé . . . soha többé.

Osoda e. ha a szegény anya utána vágyódik . . . s ha annyi idő óta sem apadtak el a könnyei? Észe, agya már megpihenne, de a szive . . . az nem akar meg-nyugodni, nem akar beletörödni a változhatatlanba, . . . nem tud felejteni.

Zokogása elhat a fényes kriptáig, mely büszkén és hidegen emelkedik ki a parányi temető keresztjei közül. A komor építmény belsejében a gazdag Rédeky báróné térdel egy koporsónál, most már özvegy, arcát gyász-fátyol borítja. Ez évben is elhozta koszoruját, meg a könnyeit . . . és imádkozik. Imádkozik a felejthetlen férjért . . . akit nagyon szeretett. Visszaemlékezik eskü-vőjükre, házasesetük boldog napjaira . . . s a halálra.

GROSINGER MIKSA

divatáruháza

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz utca 10.

Ujnonnan épült és berendezett divatáruházam megnyitá azt **idényszerinti áru-cikkekkel dusan felszereltem**, felhívom a t. közönséget annak megtekintésére, minden vásárlási kényszer kizárásával.

Kiváló tisztelettel

Grosinger Miksa.

a vásártér kapujához rendelni. — Hogy mily torlódás volt eddig a vásártér, egymástól távol eső 2 bejáratánál, azt a városi rendőrkapitányság igazolhatja.

Ezen torlódás egyik oka az, hogy a jelenlegi vásártér nem lévén korlátok, melyek közt a felhajtott állatokkal be kell menni a vásártér középsőig; a mint a gazda állattal a kapun bejön, megáll és gondolkodik, hogy hova is álljon. Ezen kívánok segíteni tervemmel. A bevezető korlátokkal legfőbb oka a torlódásnak az, hogy a helypénz felvezetésének ellenőrzése éppen a vásártér bejáratánál történik és 10 körül legalább 3 olyan akad, a ki a városba vezető utakra küldött ezédula osztónak azt mondja, hogy ő nem a marhavásárra megy és így vagy egyet sem vagy legalább a kocsija elé fogott állatokra nem vált künn ezédulát és mégis a vásártérre akarván bemenni, a vásárbíró emberei — egész jogosan — feltartóztatják és az így fizetni még ekkor sem akörök akasztják meg a forgalmat.

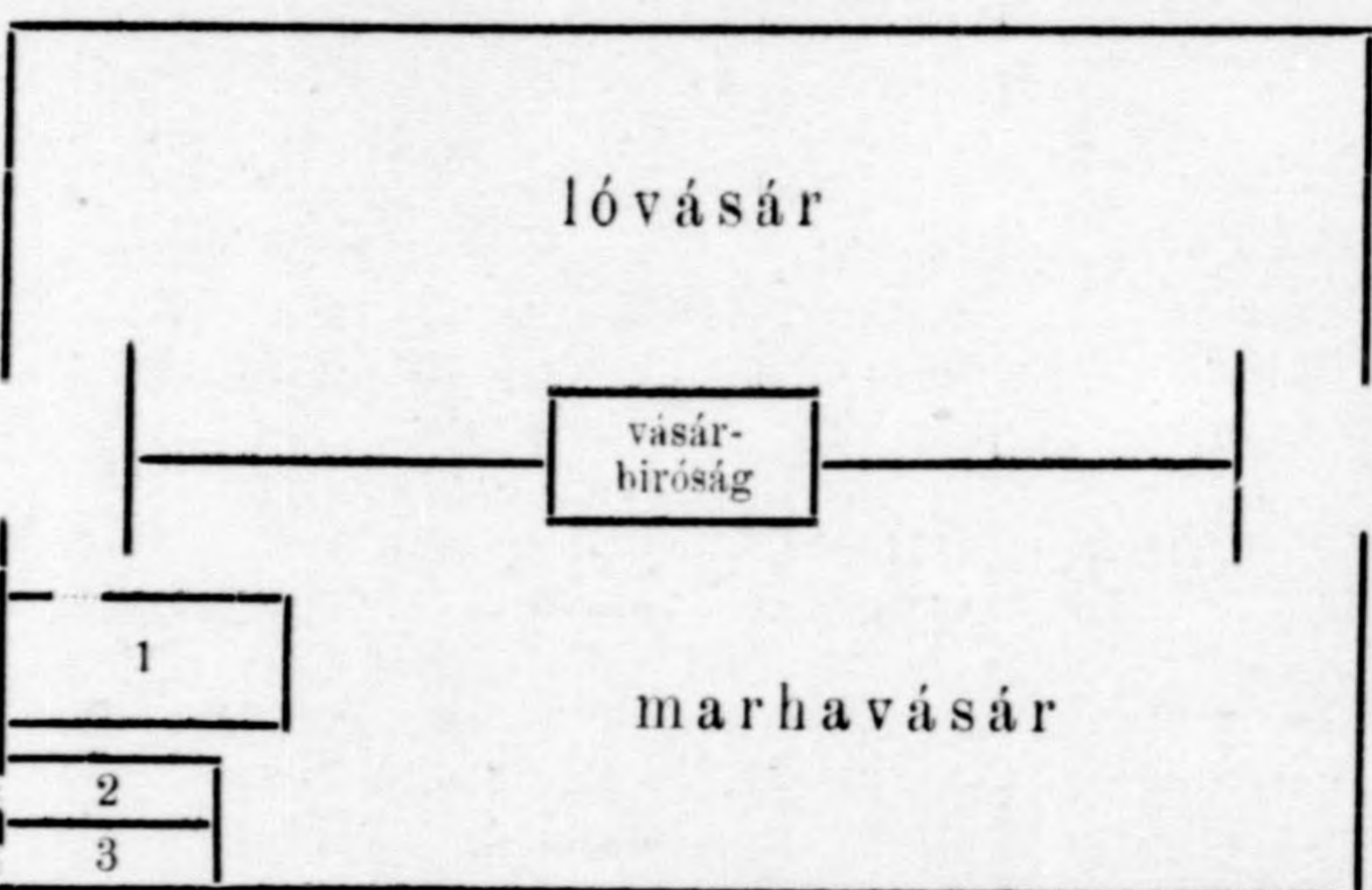
Erre is javaslok egy megoldási módszert. A képviselőtestületnek jogában áll a most már ugyis szükséges vásártéri új rendtartás szabályzatában kimondani — tehát mondja ki, hogy havi és országos vásárok alkalmával az összes szabadon vezetett, hajtott vagy kocsiba, illetve szekérbe fogott és szekereken szállított állatokért a vásári helypénz megfizetendő. Es itt ezen intézkedésnek kettős haszna volna, mert a míg egyrészt a torlódásnak egy nagy oka megszűnik, addig másrészt a város jövedelme is nagyobbodik, mivel ily jogok mellett tetemesen több bérösszeget fog kapni a város vásárijogért és így rövid 2—3 év alatt a vásártér rendezés összes költségei megtérülnek.

Igy van ez másutt is igen sok helyen, igen nagy forgalmu városokban; miért ne lehetne tehát Rimaszombatban is így?

Csak ily módon remélhető, hogy a vásárok alkalmával a torlódás teljesen meg fog szűnni vagy legfeljebb az kis mértékben fog előfordulni.

Az ellenterv szerint, az országúti torlódást kikérülendő, a város felől jövő összes állatfajok a faedenvek között, míg a Jánosi felől jövő összes állatfajok a Hüdoba tag felőli oldalon, az ugyis kiesinynek talált vásártérből elszakasztott területen keresztül jutottak volna be

a város felől Országút Jánosi felé

Badányi Gyula rendőrkapitány terve.

1 helybeli szarvasmarhák, 2 tulajdonjogilag, 3 egészségügyileg kifogásolt állatok.

Nem tekintve azt, hogy így minden kapuhoz a különböző állatfajok vizsgálatára 2—2 állatorvos kellett volna 2—2 csendőrrel, mert a csendőrök szolgálati szabályzata szerint, egy helyen kettőnél kevesebb nem tehet szolgálatot, míg vásártér közepén lett volna a legnagyobb torlódás és zűrzavar az apró állatokkal és nagyokkal, minthogy mind a 2 kapun az összes állatfajok behajthatók lettek volna. Az ellentervem sem a sertések, sem a juhok részére nincs hely kijelölve, de ha lenne is, vajjon hány rendőr kellene ahhoz, hogy e 2 fajta és 2 kapun bejövő állatot saját helyére terelje? Hát a lovak próba helye ugyan hol lenne? Talán mint most: a juhok közt? Hát ezért érdeklődik most a Tattersaal lovasáraink, mint az ország híresebb lovasáraink iránt?

Az érdeklődők megtekinthetik a Tattersaal átiratát

Lehet e hát nagyobb fájdalom az övénél! Nem hiszi, hogy lehet.

Csendes merengésből felveri annak a szegény asszonynek a jajgatása. Menni készült. Mielőtt eltávozik, még egyszer elmondja az Ave Máriát. . . . azután föl-tántorog a lépcsőkön a szabadba, elhalad a processió előtt s az anyóka felé veszi útját.

Azt már tőbben is körülvették; egyik vigasztalja, másik csitítja.

— Hagyja már abba Dorka néni! hiszen azt se értjük, mit énekel a tisztelendő.

A báróné gyöngéden megéri a szegény özvegyt s mikor az ránéz, remegő hangon kérdezi:

— Kijét vesztette el jó asszony?

Az anyóka szakadozott, töredezett hangon adja elő bánatát. Jól esik lelkének, hogy ily szépen szeliden beszélnek hozzá. . . . ő hozzá, a kivel nem is igen szoktak szóba állni, mert az emberek kegyelméből élt, ami bizony keserves kenyér. Hát még az ilyen uri nép! — rá se nézett máskor.

Hiába! a fájdalom az, a mi legközelebb hozzá egy-máshoz az emberek.

Bizonyára ennek a szívet is valami hasonló nagy bánat emésztte, másképp mit is érdekelné a más baja! — Ezt gondolja magában Dorka néni s megkönnyebbül a szíve. Mikor a vége felé jár mondokájának, már akkor minden szava nyugodt. Hogy ne! Hiszen a nagyot, a hatalmasat, a gazdagot is csak úgy fölkeresi a fájdalom, mint a nyomorultat.

A mint bevégzi a Ferike történetét, a báróné azon veszi észre magát, hogy siratja — nem a maga halottját, hanem ezt az asszonyt, nem a maga özvegyességét, hanem ennek az asszonynak az árvaságát, akinek fájdalomhoz képest az övé csak olyan mint az oceán mellett a kis esermély. Valami ünnepies megnyugvás száll a lelkére. Oda borul az öreg néni mellé arra a kis földhányásra, s vele együtt rebegi a fohászt a pap után: Könyörödjünk értük, hogy édes legyen az álmódásuk. . . .

Azután becsut vesz az öreg anyótól, s mielőtt elhagyja a halottak nyugó helyét, még egyszer visszakerül a processióhoz; megáll a pap előtt, s megsejtelte a megfeszített Fiu-Isten képét.

a város polgármesterénél. Es ha úgy véletlenül onnan lejönnének a mi lovasárainkra, hol vagy egyáltalán nem lehetne kipróbálni a lovat, vagy a szelid lelkű juhok hűlt teteimei tanuskodnának a próba sikerdes eredményéről, akkor azt hiszem el menne a kedvük a mi vásártérünket ismét felkeresni.

Ha vásártér rendezésre költünk, akkor az minden igénynek feleljen meg és ha torlódásnak a vásár alkalmával lenni kell, akkor mégis csak jobb, ha ez a vásártér kivül esik, mert az állatvásártér berendezése első sorban nem a külvilág eső torlódások megakadályozását célozza, hanem legelső sorban állategészségügyi tekinteteknek kell teljesen megfelelnie, különösen oly nagy felhajtással bíró vásártéren mint a rimaszombati.

Arról is gondoskodtam tervrajzom elkészítésénél, hogy a szerinte rendezendő vásártér mint egy automata működök, mit az által óhajtok elérni, hogy a vásártér külső korlátján az egyes állatfajokhoz illetve állatnemekhez a korlátok megszakításai között oly forgó bejáratok vannak, ahol az állat nélkül jövő vevő, gyalog bemehet; és így kénytelen lesz az eladó állattal, ha már a vásártér középsőig lejtött és saját szakaszába jutott, minél teljebb húzódni a külső korláthoz, hogy így a vevő hamarabb megtalálja. Itt is, minden szakaszban korlátok lesznek az állatok odakötéséhez, hogy ez által is könnyebb legyen az áttekintés és nagyobb legyen a rend. A tulajdonjogilag vagy egészségügyileg kifogásolt állatok pedig, amint ilyeneknek deklaráltak rögtön az állatorvosok hátamögötti és e célra külön elkerített helyen záratnak le, honnan hátsó ajtókon vagy a vágóhidra vagy a gyepmester telepen levő megfigyelő istállóba vitetnek a betegek és nem úgy mint az ellentervben, ahol a Jánosi felől jövő ily állatokkal vagy keresztül vagy körül kell menni a vásártéren.

Az általam készített tervrajzról megbeszélés után a főállatorvos ur jelenlétében a kassai állategészségügyi felügyelő ur is teljes elismeréssel nyilatkozott, azt mondva, hogy az a legmesszebb menő állategészségügyi követelményeknek megfelelő, gyakorlatias és leleményes tervrajz.

Szükséges lesz még egy új járlat-kezelő, illetve vásárbírói (rendőrkapitányi) épületet is emelni, hol a lóban elhajtott állatok járlatait kezelhetik, míg a régi, a vasuton elszállítandó állatok járlatainak kezelésére tartatik fenn a járlat forgalom könnyebb lebonyolítása céljából és mert ezen járlatok kezelésénél más szempontok jönnek tekintetbe.

Az elfogadott terv szerint a vásártérnek berendezése összesen 17775 korona 38 fillérbe kerül az emelendő járlat-kezelő épülettel együtt. Az elutasított terv változást a költségekben csupán a korlátok kevesebb volta okoz.

Végző összefoglalásban az elfogadott terv elég tesz a következő feltételeknek: a két állatorvos egymást a közelség folytán ellenőrizheti; a különféle állatfajok a maguk útján egyenesen jutnak feltartott s megfelelően elkerített helyekre; a különféle állatfajok egymással a kapun belül nem elegyednek s végül az állatok elhelyezkedésénél azok mozgása egyenes és folytonos és sohasem megforduló, visszatérő. E feltételekből az elutasított terv nem vált be semmit, előnye csak olcsóbb és kevésbé komplikált volta, de tekintve, hogy ez csak technikai akadály az építésnél — alig jöhet mint előny számításba.

Azt hiszem fölösleges mondanom is, hogy ha a nagy közönség tudomást vesz arról, miszerint Rimaszombat úgy rendezte vásártérét, hogy a kereskedő és a gazdálkodó rövid pár percz alatt áttekintheti a vásár azon részét, melyen a neki szükséges állatok vannak kiállítva, és ragadós betegségek elhurcolásától is kevésbé kell félnie, akkor ugy az eladók, mint a vevők tömegesebben fogják felkeresni vásárainkat és ez ugy a városnak, mint a városi közönségnek csak hasznára lesz. Hogy pedig az illető körök tudomást vehessenek vásártérünk illető rendezéséről, ez legkönnyebben elérhető, ha gazdasági, állatorvosi és másrészes szaklapokban a tervrajz és leírása közzétvetni fog. Kerekes Mór, v. m. kir. állatorvos.

„Napközi otthon”

Még mindenkinek élénk emlékezetében van — hiszen nem oly régen történt, — hogy a mult ősszel azok a nemeslelkű, jótékony hölgyek, kik a saját dolgaik rendes, mintaszerű elvégzése mellett — azon is fáradoznak, hogy az elhagyatot takat gondozzák, a nélkülözöket segítsék, a ke sergőket megvigasztalják, s a sírók könnyeit bársonypuha gyöngéd kezükkel letöröljék, elindultak a városba gyűjteni. . . .

És gyűjtöttek s felköltötték az érdeklődést a nemes szívekben a szegény gyermekek iránt, kik a pusztikon és a városon kívül laknak s dideregve, fogvaczogva kellett szegényeknek délben hazamenni, hogy ebédeljenek, s aztán ismét visszajöjjenek az iskolába. — Hányan nem találtak a szerencsétlen gyermekek közül a téli fagy idején meleg szobát, hányan nélkülözték azelőtt otthon a meleg ételt, s e miatt hányan maradtak el az iskolából, ezt jól tudták azok, a kik jószágos lélekkel magukra vették még azok neheztlenségét is, kik adhatnának ugyan — mert telnék tőlük — de szívük jégkéreggel van bevonva s a szerencsétlenek iránt nem éreznek semmi szánalmat! . . .

Hála Istennek, ilyenek kevesen vannak s a ki csak tehette, hozzájárult pénz vagy egyéb adománnyal a „napközi otthon” létesítéséhez.

Igy történt, hogy a „szegény gyermek-konyhá” — mint a jólelkű urnők elneveztek — mult év december 9 ikén megnyitották s márczius 22-ig mindennap délben meleg étellel elláttak egy csomó iskolás gyermeket, kik az ebéd elköltése után hálás szívvel gondoltak az ő jötevőikre s elégedetten mentek az iskolába.

A nőgyelet érdemes elnöksége és igazgató

nője a többi tisztársakkal és választmányi tagokkal együtt nyugodtan hajthatta le fejét, mert ők mindennap — jót tettek! Mintegy 325 korona meg is maradt, pedig 3 és fél hónap alatt 72 napon 2676 adag ebédet osztottak ki s átlag naponta 37 gyermek kapott enniavólót.

Ez adatok elég ékesen szólnak a mellett, hogy az idén újra létesítsék a szegény gyermekek részére a melegedő otthont, és már most megkezdődnek az előkészületek ez igazán bevált intézmény érdekében.

Felhívjuk városunk közönségét, melynek sorában csak elvétve akad olyan, ki megtagadná a jóságos kezek munkájának támogatását, járuljon hozzá az idén is a „napközi otthon” fenntartásához. *Samarjay Jánosné, Marikovszkyné Csider Gizella, Kern Adolfné, Molnár Józsefné, dr. Wallentinyi Dezső* a nőgyelet tisztviselői a választmányi nyal együtt már hozzáálltak a munkához, a nagyközönség támogatása pedig bizonyára nem fog elmaradni!

Az intézőség a következő hangulatos felhívást adta ki.

Nemesszívü emberbarátok!

Allami és társadalmi általános érdek, hogy hazánk lakosságának minden, még a legmostohább viszonyok között élő néprétege is részesülhessen a mindennapi iskolázatás áldásaiban.

Ezen humanus indokból társultak „az emberbaráti jótékonyág gyakorlására” városunknak mindazon illetékes tényezői, a melyek mintegy hivatva vannak segítyt nyujtani ott, a hol a szükség a legégetőbb módon je lentkezik.

Rimaszombat városa és annak „jótékony nőgyelete” az állami elemi iskola gondnoksága és tanítótestülete, figyelembe véve a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak mult évi 13449 számú ily irányu leiratát, egyesült erővel ez évben is „szegény gyermek-konyhá” és tartózkodási meleg otthont szándékozik a szigoru téli idő tartamára mindazon szegénysorsu gyermekek részére létesíteni, a kik Rimaszombat város messze pusztáiról kénytelenek a törvény rendelkezése szerint és jól felfogott saját érdekükben is mindennap rendszeren iskolába járni.

A jótékonycélú nemes intézmény gyámolítására nagylelkűen felajánlott pénzbeli, avagy eleségnemü adományokat méltóztassanak a nőgyelet igazgatónője, özv. dr. Marikovszky Istvánné urnó ő nagyságához, az állami elemi leányiskola helyiségében, bármely hétköznap d. e. 10 óratól 11-ig beszoigálatni, ki azt átvétel után hálás köszönettel nyugtázní fogja.

Legelső sorban is azon igen tisztelt birtokos urak részéről kérjük a becses támogatást, a kiknek pusztáiról illetve tanyáiról bejáró gyermekek részesítettnek a tervezett jótékonyágban.

Ezen kívül számítunk a helybeli pénzintézetek ismert áldozatkészségére, valamint a szegények sorsa iránt melegen érdeklődő nagyrnemü közönség hathatós támogatására is.

Rimaszombat, 1904. november 3-án.

<i>Lukács Géza,</i> áll. isk. gondnoksági elnök.	<i>Samarjay Jánosné,</i> a „Nőgyelet” elnöke.
<i>Dr. Kovács László,</i> polgármester.	<i>Dr. Wallentinyi Dezső,</i> a „Nőgyelet” jegyzője.
<i>Törköly József,</i> áll. el. fiu-iskolai igazgató.	<i>Matolcsy Pál,</i> áll. el. leányiskolai igazgató.

Vármegyei ügyek.

Mult számunkban — helyszüke miatt — alispánunk szépen megszerkesztett jelentését nem közölhetvén, itt adjuk azt egész terjedelmében, melyből a megye közönsége teljes és kimerítő képet nyer a vármegye lefolyt negyedévi állapotáról:

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyed év alatti állapotáról van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mindenek előtt jelentésem során kegyelettel kívánok megemlékezni arról, hogy boldogemlékű gróf Andrássy Dénesné hamvai Münchenből hazaszállítottván, folyó hó 26-án a roznyói vasuti állomástól, ünnepélyes temetési menetben fognak Kraszná-Horka Várallyára átszállítottatni s ott a felépített díszes mauzoleumban örök nyugalomra elhelyeztetni. Ismerve a tekintetes vármegyei közgyűlésnek, a jótékonyágáról, nemes lelkületéről és szívjóságának magasatos érzelmeiről általánosan ismert kegyes gróné gyászos elhunya alkalmával megnyilatkozott igaz részvétét, a tisztelet és hála legnemesebb érzelmeit, mellyel a boldogult emlékét megörökíteni elhatározta — vármegyénk közönsége nevében ez alkalommal a ravatalra elhelyezendő koszoruról előre gondoskodtam — s a tekintetes vármegyei közgyűlés közérületének vélek kifejezést adni azon tiszteletteljes előterjesztéssel: hogy a nagy ünnepélyességgel megtartandó temetésen, vármegyénk közönsége most megalakítandó nagyobb számú küldöttsége által vegyen részt.

Kegyelettel emlékezem meg továbbá Kubinyi Sándor nyugalmazott utibiztosnak szeptember hó 12 napján Várgedében bekövetkezett gyászos elhunytáról. Hosszu évek során volt a boldogult ügybuzgó tisztviselője vármegyénknek, köztiszteletben és szeretetben álló tagja tisztikarunknak. A legőszintébb kegyeletes érzelmeiktől áthatva teszem meg előterjesztésemet: hogy gyászos elhunyt felélt őszinte igaz részvétünknek jegyzőkönyvünkben is kifejezést adjunk s ezen elhatározásunkat a boldogult, mélyen sujtott gyászoló családjának részvétiratunkban juttassuk tudomására.

Külömben mult nyári közgyűlésünk idejétől oly különös esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendszeres menetében nagyobb mérvben megzavarta vagy épen akadályozta volna, elő nem fordult.

A vármegyei tisztikar általában törvényszerinti kötelességének — a viszonyokhoz képest — megfellel

igyekezett s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényeszerű elintézésben részesítették

A vármegyei tisztikarban ez idő alatt személyi változás elő nem fordult.

A vármegyei közigazgatás, árva és gyámhatósági kiadásokról, valamint ezek fedezetére szolgáló bevételekről az 1905-ik évre elkészített költségvetés, mely szerint a szükséglet 253306 korona 33 fillér, a fedezet főösszege pedig 235117 korona 31 fillér s így 18189 korona 2 fillér állami pótvadmadzás kérelmezése után fedezendő hiánnyal irányoztatik elő, az állandó választmány beható tárgyalása után ezen közgyűlésünknek fogja kiválólag fontos tárgyat képezni.

Áttérve vármegyei uti ügyeinkre, felemlíteni kívánom, hogy a folyó évben utadójában kivettelt 193172 kor. 92 fill. előző évből tényleges hátralék volt 40239 kor. 17 fill.

Összesen befizetendő volt 233412 kor. 09 fill. Ebből töröltetett 1534 kor. 83 fill.

Helyesbített tartozás volt 231877 kor. 26 fill.

Erre folyó évi szeptember hó 30 ig befizetett 110701 kor. 26 fill. Még hátralékban maradt 121176 kor. — fill.

Ezen hátralék következtében oszlik meg:

a) A rozsnói adóhivatalnál van 32409 kor. 19 fill.
b) A nagyrocezei adóhivatalnál van 22456 kor. 92 fill.
c) A rimaszombati adóhivatalnál van 52175 kor. 40 fill.
d) A tornallyai adóhivatalnál van 14134 kor. 49 fill.

Vagyis összesen 121176 kor. — fill.

Az 1905 ik és 1906 ik évre összeállított vármegyei uti költségelőirányzat, mely szerint 1905-ik évre 288738 korona 61 fillér bevétel mellett 257342 korona 18 fillér kiadással, 31396 korona 43 fillér maradvánnyal, 1906-ik évre pedig 261030 bevétellel és 257342 korona kiadással s 3688 korona 57 fillér pénztári maradvánnyal irányoztatik elő, a vármegyei közigazgatási bizottság tárgyalása és törvényszerű közszemlére kitétel után ezen közgyűlésünknek fogja egyik fontos tárgyat képezni.

Különbön a vármegyei kezelés alatt álló utvonalkra, a folyó évre költségelőirányzatilag megállapított fedényag, a vállalkozók által már kiszállítottán és előállítottán, bizottságilag leendő átvételére a szükséges intézkedést megtehetem.

Ebadó fejében a folyó évben előíratott 7579 kor. — fill. ebből töröltetett 33 kor. — fill.

marad kivettelt összeg 7546 kor. — fill. hozzáadva a múlt évi hátralékot 3146 kor. — fill. befizetendő volt 10692 kor. — fill. erre befizetett 4192 kor. 81 fill.

hátralékban van 6499 kor. 19 fill.

A katonaszállásolásból eredő teher arányosabb megosztása céljából, a folyó évre megszavazott és kivettelt vármegyei pótdadójában 16000 kor. — fill. múlt évről hátralékban van 4890 kor. 75 fill.

befizetendő volt 20890 kor. 75 fill. erre befizetett 9230 kor. 67 fill.

hátralékban maradt 11660 kor. 18 fill.

A vármegye szabadrövidkezése alatt lévő alapjára folyó évre megszavazott 1% os pótdadójában kivettelt 14482 kor. 68 fill. múlt évről hátralék volt 11103 kor. 59 fill.

befizetendő volt 25586 kor. 27 fill. erre befizetett 10162 kor. 01 fill.

hátralékban maradt 15424 kor. 26 fill.

A folyó évre kivettelt vármegyei utadójának és összes vármegyei pótdadók beszolgáltatásának ily aránytalanul kedvezőtlen eredménye — a hátralékok oly nagy mérvű felszaporodása, arra enged következtetni, hogy a községek előljáróságai általában, a kivettelt vármegyei utadók behajtásánál törvényes köteleességeiket teljesíteni elmulasztották s a közvetlen felügyelő hatóságok sem tették meg idejében a szorgalmazó intézkedéseket.

A kivettelt pótdadók most már egészben esedékessé válván, de különben törvényhatóságunknak a kiadások fedezetére a pótdadók egész összegére elkerülhetlen szükségé lévén, oda terjed tiszteletteljes előterjesztésem, miszerint járásbeli főszolgabírákat és városi polgármestereket már ez alkalommal határozatilag felhívni méltóztatnék, hogy hatóságok területén az összes községek előljáróságait a hátralékban lévő vármegyei utadók és pótdadók 30 nap alatt különbömben személyes felelősség terhe mellett leendő behajtására és beszolgáltatására kötelezőleg utasítsák s a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságot pedig átiratilag felhívni méltóztatnék, hogy ezen határidő lejárta után az összes hátralékoknak végrehajtás leendő behajtása érdekében, az előterjesztést késedelem nélkül tegye meg. Csak is ezen intézkedések szigorú végrehajtása mellett lenne elérhető, hogy a jövő évre ismét nagyobb hátralékok — a lakosság terhére és hátrányára — fenn nem maradnak.

A személy- és vagyonbiztonság ez idő alatt a vármegye területén nagyobb mérvben meg nem zavartatott ugyan, azonban általános a panasz a kóbor oláhezigányok által vándorlásaik közben elkövetett kihágások és tolvajlások miatt.

Ennek megakadályozása céljából, múlt évi közgyűlési határozatunkban foglalt korlátozó intézkedések legerélyesebb végrehajtását elrendeltem ugyan, azonban meggyőződést szereztem arról, hogy az elrendelt korlátozó intézkedéseknek nincs meg a kívánt sikeres eredménye, mert az oláhezigányok több szomszédos vármegye — legutóbb Nógrádvármegye — területéről kitiltatván, nagy tömegben átjönnek vármegyénk területére és ha az átvonuláskor két-három szekerenként elterelnek is, csak kisebb csapatok előleges összebeszélése folytán a megszokott gyűlhelyeken ismét oly nagy tömegekben verődnek össze, hogy erőszakos és tetteles fellépésükkel minden csendességi közbelépés legtöbb esetben igénybe vehető nem lévén, a községek előljáróságai erélylyel felépül, tolvajlásait és merőbeni kártételeiket megakadályozni és őket távozásra bírni nem képesek.

Vármegyénk lakossága ezen türelmetlenné és veszélyessé vált jogosulatlan háborgatóktól — különösen a jelenlegi nagymérvű takarmányhiány mellett — a mezőben kint berakott kevés szén- és szalmakazlak megbolygatásból és ez által szenvedett károsításból, csak is ezen kóbor oláhezigány csapatoknak vármegyénk területéről v. g. le-

gesen leendő eltávolítása és kitiltása által lenne megmenthető.

A vármegye területén a személy- és vagyonbiztonság fenntartása — a lakosság nyugalmának megővése — különben is a törvényhatóság jogkörébe tartozván s a ezélvezető intézkedések fogantatba vétele önkormányzati hatóság feladatát képezvén, mennyiben most már ezen kihágások oly mérveket öltöttek, hogy különösen a va gyonbiztonság veszélyeztetve van s ez érdekében a legerélyesebb intézkedés elkerülhetlen sürgős szükségét képez, tisztelettel folyó köteleességemnek tartom ez alkalommal azon előterjesztésemet megteenni, hogy vármegyénk területéről a kóbor oláhezigány-csapatoknak kitiltását ez alkalommal határozatilag kimondani és tekintettel azon körülményre, hogy a jelenlegi takarmányhiány mellett — a mezőben kirakott takarmányfélékben elkövetett nagymérvű lopások és pusztítások a gazdaközösség legfontosabb érdekét, a marhaállomány fenntartását veszélyeztetik — ezen határozatnak azonnali végrehajtását elrendelni méltóztatnék.

Mennyiben pedig ezen kivételes intézkedés, a jelenlegi közgazdasági nehézségek viszonyok által teljesen indokolva van, azonban a személyes vagyonbiztonság fenntartása állandó rendszabályok életbeléptetését követeli meg, felkérem a tekintetes vármegyei közgyűlést, hogy ezen intézkedésünk bejelentése mellett a kitiltás tárgyában még az 1895-ik évben alkotott és a szomszédos törvényhatóságok területén érvényben lévő s kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletekkel teljesen azonos intézkedéseket tartalmazó szabályrendeletünknek jóváhagyása érdekében, — a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumhoz — a helyzetet teljes őszinteséggel felvilágosító és indokolt feliratot utjabban is intézni méltóztatnék.

A nagymérvű nyári szárazság következtében, melyhez hasonló legutóbb 1863 ik évben fordult elő, az aratás eredménye általában, különösen pedig a tavaszi kalászos termények és kapás ültetvények, valamint a takarmányfélék hozama általánosan az egész vármegye területén kedvezőtlen volt s ennek folytán teljesen méltán tartani lehetett inséges állapot és nagyobb mérvű takarmányhiány bekövetkezésétől.

A beérkezett hivatalos jelentések alapján azonban örömmel jelenthetem, hogy az utóbbi őszi esők a burgonya és takarmányrépa terméseire előnyös befolyással lévén, a méltó aggodalmat nyugodtabb közhangulat váltotta fel s az általános helyzet annyiban javult, hogy egész vidékre vagy nagyobb területekre kiterjedő inséges állapot bekövetkezésétől tartani nincs okaink. — Vannak ugyan nagyobb számban egyes községek, sőt több egész völgyterületek is, hol élelmi cikkek pótlására és takarmánytermékek szállítására, nemkülönbön a lakosságunk inséges utépítési munka által kereset-nyújtásra szükség leendő, erre nézve azonban a kiküldött inségügyi központi bizottság megteette a szükséges intézkedéseket. — A bizottság részletes jelentése ezen közgyűlésünknek képezvén egyik fontos tárgyat, bátor vagyok azért arra előlegesen is felhívni a tekintetes vármegyei közgyűlést becses figyelmét.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal a legbensőbb hálaléret és méltó elismerés mellett bejelenteni hogy gróf Andrássy Dénes ő méltósága fenkölt neimes gondolkodásáról, nagy-lkü áldozatkészségéről és kiapadhatlan jótékonyágáról általánosan ismert főura vármegyénknek, bekövetkező inség enyhítésére központi bizottságunk rendelkezésére 10000 korona összeg kegyes adományt küldött.

Az erről szóló levél ez alkalommal fogja elintézés tárgyát képezni s tekintetes vármegyei közgyűlés közérzete bizonyára meg fogja találni a leghelyesebb módot ezen nemes lelki adomány méltatására.

A kívándorlás vármegyénk területéről az ujabbi törvény életbeléptetése folytán ismét növekedett — A folyó évben június 30-ig beadott külföldre szóló utlevél elnyerése végett kérvény 901 egyén részére, míg július 1 től október 20-ig kiállított hivatalom által 1459 drb Amerikába szóló utlevél. — Összesen tehát ez évben 2360 utlevél adatott ki.

A vármegye területére könyöradomány-gyűjtésre szóló engedélyt eddig kiadtam huszonnyolc egyén részére. Házalási engedélyre szóló könyvecské pedig kiállított 74 egyén részére.

A hasznos háziállatok egészségi állapota, mennyiben a sertések között a sertésvész még ez időszertint is nagyobb számu községben járványosan pusztit és több ragadós állati betegségek fordultak elő, kedvezőnek nem mondható.

Az állatorvosi kimutatás szerint következő ragadós állati betegségek fordultak elő:

1. Lépfene négy községben.
2. Veszettség 15 községben
3. Ragadós száj- és körömfájás Putnok nagyközségben.
4. Sertésorbánéz 9 községben.
5. Sertésvész 69 községben és pedig: a rozsnói járásban 8, a nagyrocezeiben 5, a rimaszombatiiban 16, a rimaszécsiben 17, a tornallyaiban 22 és a garamvölgyiben 1 község van e miatt ez időszertint zárlat alatt.

Minden egyes esetben ezen veszedelmes ragadós betegségek fertőzés általi terjedésének megakadályozása végett az előszabott óvintézkedések pontos és legszigorubb fogantatba vételét elrendeltem és a legerélyesebb ellenőrködő felügyelet gyakorlata érdekében a leghathatósabbán intézkedtem.

Végezve jelentésemet s az egyes vármegyei közérdeklő ügyek tárgyalása alkalmával előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló figyelmébe és jóindulatába ajánlva — kiváló tisztelettel maradtam

Kelt Rimaszombatban, 1904 október 24 én.

Az ez év végével a választott megyebizottsági tagok felének megbízatása lejárván, a megejtendő választások határidejéül f. évi november hó 8-ika tűzetik ki és a választási elnökök székhelyük szerint a következőleg választottak meg: Rozsnóra dr. Markó Sándor, Dobsinára Benediktó Kálmán, A-Sajóra Spéczián Gusztáv, K. H.-Várallyára Sulyovszky István, Csetekre Matolay Bertalan, Ochtinára Kiriny Béla, Jolsvára Bazilidesz Gusztáv, Nagyrocezeire idb. Mihalik Dezső, Pelsőczre Sebők Pál, Dornóre Mayer Géza, Polonkára Okolicsányi Lajos, Pohorellára Schröder Gyula, Murányba Prékopa Károly, Giczebe Remenyik Andor, Székárosra Dapsy Béla, Harkásra Gál Gusztáv, Rátkóra Zschar Sámuel, Kövibe Podbraczkay Endre, Rimaszombatba Baksay István, Os-

gyánba Kemény Lajos, Cserencsénybe Fáy László, Rá-hóra Okolicsányi Gusztáv, Kokovára Áronffy Ernő, Nyusztára Fáy Gyula, Péterfalára Fodor József, Hangonyra dr. Göbl Márton, Söregre Madarassy Gyula, Feledre Czibur Pál, Várgedére ifj. Szabó László, Rimaszécsre Bornemisza Elemér, Btkára ifj. Szentmiklóssy Kálmán, Baloghra Csabay Pál, Putnokra Fekete Nándor, Bán révère Szilárdy Béla, Abafalára Fodor Gusztáv, Hanvára Söldos Árpád, S.-Gömörre Szontagh Zoltán, Tornallyára Tornallyay Zoltán, Csoltóra Szelezky Zoltán, Zádorfalára Diószeghy Dezső, Ragályra Ragályi Gyula küldettek ki s a választás eredményét a szavazat-lapok kíséretében az igazoló választmány részére az alispán címére a választást követő napi postával multhatanul küldjék be.

Az 1897 évi XXXIII t-cz 14 § a értelmében, az esküdtek alaprajstromának felülvizsgálása céljából megalakítandó bizottságba az idézett t-cz 18 §-nak rendelkezéséhez képest a jövő 1905 év tartamára, a rimaszombati kir. törvényszékhez Baksay István, Baksay József, Czinke István, Dapsy József, Fáy László, Farkas Zoltán, id. Glauf Pál, Hámos Aladár, Molnár József, Samarjay János, Széman Endre és Medveczky Sándor vármegyei bizottsági tagokat bizalmi férfiakul választottak meg.

Hirek és vegyesek.

Mindenszentek ünnepe. November elsejének estjét — mindenszentek ünnepét — kegyelettel tartották meg ez idén is városunkban. Az elhagyatott, csendes temetőkerthbe elzárndokoltak kegyeles szívvel azok, kik kedveseikről megemlékeztek; sűrű tömegekben vonult ki az ezer meg ezer gyászoló, halottai sírjához s a temető utain nagy volt az élénkség, a mozgalom. — Este fél 7 órakor harangzugás között vonult ki a körmenet Széman Endre prépost-plébános vezetésével a fényárbán uszó temetőbe, honnan a hívők visszatértek a templomba. A szépen díszített és kivilágított síroknak sok volt a nézője.

A reformáció emlékünnepe október 31 én a helybeli egy. prot. főgimnáziumban élénk érdeklődés mellett tartották meg. Az ünnepi beszédet dr. Veres Samu tanár mondotta, ékes szavakkal, lendületesen emlékezve meg a reformációról. A gyönyörű ünnepi beszéd a jelenvolak szívében mély benyomást keltett.

Küldöttség a miniszternél Gömörvármegye garami járásából esütörökön délelőtt küldöttség járt a képviselőházban gróf Tisza István miniszterelnöküél és Plósz Sándor igazságügyminiszternél, hogy a fővárosi járásbírók centralizálása folytán létszámukban felszabadult járásbírók egyikét a garami járás közbélyén, Nádorvölgyön állítsák föl. A küldöttséget Kubinyi Géza orsz. képviselő vezette s tagjai voltak: Podbraczkay Endre, Kóburg herceg erdőigazgatója, Schüller Gyula, Kóburg herceg vasgyárának igazgatója, Tomory Géza főszolgabíró, Golda János római kath. főesperes, Zapotoczky görög-kath. főesperes, Hello plébános, Kajaba, Szontagh, Gölniczky körtgyezők, stb. A miniszterek megígérték a kérelem tanulmányoztatását és a méltányos elintézt.

Eljegyzés. Szelecezi és boconádi Szelezky Dénes széki-pusztai földbirtokos és neje szentiványi Szentiványi Piroksa fia: Szelezky Árpád vármegyei árvaszéki ülnök, társadalmunk egyik előkelő ifju tagja eljegyezte otrokocsi és perbesházi Adorján Lőrincz gortvakisfaludi földbirtokos és neje apáczaifalvi és tereskei Fridoczky Matild bájos és szellemus leányát: Margitot.

Elöléptetés. Frits Ferenc rimaszécsi kir. járásbíró a király a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

Esküvő. Rábely Béla Horgos (Csongrád m.) nagyközség állatorvosa f. hó 3-án tartotta esküvőjét Szabó Erzsikével, Szabó József mérsáros polgártársunk kedves leányával. Tanúk voltak: id. Hollóssy József és Szabó István Koszorusleány volt: Rábely Éta, vőtélye: Komáromy István tb. főszolgabíró, lapunk felelős szerkesztője. A fiatal párra az egyházi áldást: Czinke István ev. ref. lelkész adta.

A megyebizottsági tagok választása az egyes kerületekben f. hó 8-án lesz. Városunkban Baksay István elnöklete alatt a városházán lesz a választás. — Mandátuma lejár az idén: Dr. Szabó Károlynak, Komáromy Józsefnek és Barna Imrénének, kiket bizonyára újra meg fognak választani.

Halálozás. Benyo Béla helybeli polgártársunkat és nejét súlyos csapás érte. Unokájuk: a kedves okos kis Csontos Béla Csontos József sarospataki főgymn. tanár 9 éves fia f. hó 1-én rövid szenvedés után Sarospatakon meghalt. A szülők dédelgetett kedvencét f. hó 3-án nagy részvét mellett temették el.

Közművelődési társaság. Az egy. prot. főgimnázium tanári kara megbízásából Dr. Veres Samu által október 31-ére összehívott értekezleten a rimaszombati iskolák tautestületeinek tagjai csaknem teljes számban megjelentek, (mintegy 36 an), kiket első sorban Loysch Ödön főgymn. igazgató néhány meleg szóval üdvözölt. Majd átadta a szót Dr. Veres Samunak, ki régóta meleg szeretettel és buzgó fíradozik azon, hogy városunkban egy oly egyesület alakuljon, mely hivattászerűleg foglalkozzék azzal, hogy intelligens közönségünknek szellemi szórakozást nyújtson s miután társaságunknak e hiányát néhány szóval lerajzolja a következő indítványokat terjesztette az értekezlet elé: 1. Mondja ki az értekezlet, hogy egy szellemi munkával foglalkozó társaságra szükség van s e célból a rimaszombati közoktatási intézetek tanítótestületei közművelődési körök alakulnak, mely kör feladataul tekintni időközönként felolvasásokkal, szabadelbeszélésekkel, szavaltatokkal zene- és énekszámok előadásával egybekötött estélyeket rendezni. 2. A cél elérésére egy előkészítő bizottságot küld ki, mely a kör megalakulásának és működésének összes módjait összefoglaló tervezetet dolgozzon ki s azt terjeszse egy újból összehívandó értekezlet elé. Miután az eszméhez Czinke István, Fábry János, Bodor István, Törköly József, Horváth Zoltán, Kathona Géza Böhm János hozzá szólottak, az értekezlet mindkét indítványt egyhangulag elfogadta s az előkészítő bizottság tagjait megválasztotta: Loysch Ödönt, Kathona Gézát, Törköly Józsefet, Matolcsy Pált, Druisner Györgyöt, Marikovszkyne Ceider Gizellát, Váry Jánost, Komáromy Gézát, Czinke Istvánt és Dr. Veres Samut.

1000 korona jutalom van kitűzve özvegy Kerepessy Jenőné Szontagh Terézia és házvezetőnője Raisz Mária gyilkosainak kézrekerítésére. — Kerepessy ökösei ezen összeget a csetneki hitelszövetkezettel letéteményezik és annak lesz a bűnügyben hozandó ítélet jogerőjének bekövetkezése után kiadandó kinek bejelentése és adatai alapján a tettes megkerül és elítéltek.

A tisztviselői vizsgát a már említettek kivül dr. Glatter Béla rimaszombati gyakorló orvos és a megyénkbeli származású dr. Braun Gyula budapesti kórházi gyakornok is sikerrel tette le.

A rimaszombati kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága f. hó 6-ikán délelőtt fél 11 órakor a polgári olvasóköri helyiségében ülést tart, melyen betöltésre kerül választás útján a megüresedett alelnöki állás is.

Névmagyarosítás. Rosenfeld Mór rimaszombati lakos nevének Rudnaira kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Ujczok esküje. A katonaságról nagy nap november elseje. Ünnepe, melyen a legénység pihen, s az ujczok leteszik a hivatalos esküt. Nagyobb városokban ez nagy ceremóniával történik, de nálunk meglehetősen csendben megy. Reggel a méntelep legénysége a templomban résztvevő tisztekkel együtt az istentiszteleten, azután kivonultak, s a laktanya udvarán Illgner Nándor százados, parancsnok, Kerekreth Miklós főhadnagy és Nerhaft Antal állatorvos jelenlétében az október elején bevonult ujczok, kikhez a parancsnok szép beszédet intézett, — letették az esküt.

Katonai szemle. Motkó Pál 25. gyalogezredbeli főhadnagy október hó 29-31-én Rimaszombaton a közös hadseregben; Pokorny Gusztáv honvédfőhadnagy pedig f. hó 4-én tartotta a honvédség kötelékébe tartozó tartalékosok szemlét. Mindkét szemlést meg volt elégedve a közigazgatási hatóságok által vezetett nyilvántartásokkal és a szemle teljes rendben folyt le.

Gazdasági gyűlés. A vármegyei gazdasági egyesület október hó 30-án Tornallyán látogatott gyűlést tartott. Legfontosabb tárgya volt a közraktárak létesítése és gőzeke vásárlása. Mint biztos forrásból értesülünk, egyelőre Tornallyán létesítenek egy közraktárt, a mely intézmény mindenesetre nagy előnyökkel fog járni az ottani vidéki birtokokra. Ezzel a kérdéssel különben még bővebben fogunk foglalkozni.

Köszönetnyilvánítás Mindazok, kik holdogult emlékü anyósom: özv. Kerepessy Szontagh Teréz szerencsétlen halála alkalmából részvénytulajdonosokkal felkerestek, miután mindenkinek külön-külön részvényt megköszönni képtelen lévén, fogadják tőlem ez uton az összes rokonság nevében is hálás köszönetem kifejezését.

Sebők Pál.

Jótekingóság. A „Nepközi Otthon“ javára Matolsy Pál 5 koronát, ifj. Lengyel Pálné kedves halottainak emlékeztérére 10 koronát küldött hozzám. Oszinte, hálás köszönet érte!

Özv. dr. Marikovsky Istvánné.

Koszorúmegváltás Dr. Löcherer Tamás elhunyt kedveseinek emlékére, koszorúmegváltás czímén a „Fehér kereszt“ egyesület czéljaira 10 koronát küldött. Az adományért e helyen is köszönetet mond az elnökség — Rimaszombati és Vidéki Jótékony Nőgyesületnek elnökségéhez Szerényi János koszorú megváltás czímén 10 koronát küldött, szegény árvák felsegítésére. E jótékonyáért az elnökség ez uton is, hálás köszönetet fejezi ki.

Vigyázatlanság a késsel. Kalosán mult hó 25-én Kalo Pál urasági család cselédje a 12 éves Kalo Lászlót megakartta fenyegetni s haragosan rá akart ütni a kezében levő késsel. A kés azonban kirepült a kezéből, s a kis fiu hasába tűródott úgy, hogy a bele kifordult. A sérültet beszállították a helybeli kórházba, hol az igazgató főorvos nyújtotta a segélyt és pedig oly szerencsével, hogy a gyermek életben maradásához most már van remény.

Vigyázatlanság áldozata Tiszolozon f. hó 1-én végzetes eset történt. A kis 11 hónapos Szakács Mari nevű leánya a gerendáról leelőgő hinta formájú bölcsőben fektűt. Atyja nem volt otthon, anyja a házban és kint foglalatokodott. Egy kiesett paráztól tüzet fogott a tüzhely körül minden s a kis gyermek is égési sebeket szenvedett. A tüzet nem sokára eloltották, de az óriási füst a szép kis gyermeket megfojtotta. A bíróság az eljárást megindította s keresi, nem terhel-e valakit mulasztás? A kis gyermek hulláját f. hó 3-án felboncolták s aztán temették el.

Vesztett eb. Október hó 18-án egy fehér szőrű kóbor eb fogatott el a gyepmester által. Az állat veszettnek tűnő fel, kiirtatott és midőn a törvényhatósági és városi állatorvos által felboncoltatott, gyomrában és beleiben tápszer helyett 9 drb. kutya fület találtak. — Az általa megmárt ebek közül egyet nem irtottak ki, hanem megfigyelés alá helyezték és egyen 8 napra a veszettség tényleg kiirtott és bele is pusztult. — Érdekes ez eset a maga nemében, mert a veszett ebek nem szoktak táplálkozni s ezen eb a leharapott füleket elnyelte. Az ebzárlat ez okból terjesztetett ki városunkban november hó 28-áig.

Száj- és körömfájás. Putnok és Málé községében a száj- és körömfájás fellépett. A vármegye alispánja a veszkerületet e községekre, valamint Háth községre is kiterjesztette és a betegség továbbterjedésének megállítására veszőrök állítottak. Ez ideig 4 drb. szopós borju hullott el Putnok nagyközségében.

Kimutatás a Gömör-Kishontvármegyében uralgó ragadós állati betegségekről.

1. Lépfene: Jolsva
2. Veszettség: Kokova, Rimaszombati, Méhi, Csetnek, Feketeleha, Polonka, Sumjác
3. Ragadós száj- és körömfájás: Málé, Putnok.
4. Sertésorbán: Ajna-kő, Gesztete, Kővecses, Csetnek, Dernő, Genes, Kuntapocza, Paskaháza, Nagy-Hnyilec, Rudna
5. Sertésvész: Babalu-ka, Bakostörék, Dobrapatak, Felső-Szálk, Hruszó, Klenócz, Kraszkó, Nyustya, Likér, Lipócz, Olajtörék, Oszgán, Pápos, Ráho, Rimabánya, Szilistye, Sztrisz, Almágy, Csakó, Csiz, Csoma,

Détér, Dobfenek, Dobóca, Felsőhangony, Iványi, Kerekgede, Martonfala, Pádár, Radnót, Rakottás, Rimaszecs, Sajópü-pöki, Serke, Smony, Sörg, Szentsimon, Ujfalu, Uraj, Uzapanyt, Zsip, Velkenye. — Abafala, Agtelek, Alsófal, Alsókálós, Csoltó, Gőmörpanvit, Hanva, Horka, Hubó, Kelemér, Lekenye, Málé, Méhi, Melléte, Naprágy, Pelsőczardó, Ragály, Runya, Sajolenke, Sankfala, Szentkirály, Zsór, Zubogy, Belső, Borzova, Jólész, K-H-Hosszurét, K-H-Váralja, Szilice, Nagyveszverés, Jolsva, Nagyroze, Nandras, Rákos, Rutkó.

A gömörmegyei muzeumnak ajándékozt tárgyak jegyzéke 1904. október hónapban:

Régi mécs vasból. Ethey Frigyes-től.
Metszett tappa, ifj. Ga-ko Jánostól.
Magyar női mente 1860-ból, 4 drb. emlékérem Kalla Mihálytól
István főherceg könyvjegyzéke, honvéd karkötő (az aradi vértanúk emlékére) 1850-ből Kalla Mihálytól.
4 drb. rézpenz, egy Almássy-féle 6 kros bankjegy 1849-ből, 1 sarkantyú a XVI századból, 4 pinze kules, 5 ajtó- és lakat-kules a XVIII századból báró Ragályi Bilassa Ferencz-től Ragályon.
Francziska ereklye-muzeum lajstroma Sulyovszky Istvántól Krasznahorka Várallyá.
22 drb. könyv, 19 régi kézirat, atilla és nadrág 1860-ból dr. Szabó Samunétól.
3 drb. nyomtatvány a mult század közepéből Kern Adolftól.
5 drb. jogtudományi könyv, 19 drb. gyászjelentés Lukács Gézától.
3 drb. könyv a muzeumok és könyvtárak országos tanácsától Budapest.
Mindezekért a kegyes adományozóknak a megyei muzeum hálás köszönetét tolmácsolja
a muzeum igazgatója.

Nyilt-tér.)*

Nyilatkozat.

Rövid hírlapiról működésem utóhangjaként, még egyszer utóljára kénytelen vagyok e lap hasábjain szerepelni. Kénytelen vagyok vele mondom, mert ez az utolsó szereplés valóban erkölcsi kötelességem.

Az olvasó közönség bizonyára emlékezni fog arra, hogy a „Gömör-Kishont“ 1903. év egyik számában Mihalik Miklós nagyveszverési tanító ur ellen egy öt hazafias érületében mélyen sértő cikket jelent meg. Az egész cikk közéletében, — a kritikus időben távol lévén — semmi részem sem volt, ugyszintén a sértési szándék is hiányzott nálam, mert a nevezett urat nem ismertem, sőt még most sem ismerem. Én voltam azonban akkor e lap felelős szerkesztője és így a fokozatos felelősségnek sajtóügyi törvényekben lefektetett elvénél fogva en lettem a dolog miatt fenytő uton felelősségre vonva. A vizsgálat adatai kiderítették, hogy az egész kellemetlenségnek egy rosszakaratu álnév alatt írott levél az okozója. Ezen körülményt, mihelyest az tudomásomra jutott, e lap hasábjain nyilvánosságra hoztam és Mihalik Miklós urnak a rajta elkövetett sértésekért elégtételt szolgáltatam. Ezt az elégtételadást — a mely a nevezett ur tiszta magyar hazafiságának elismerésében és bocsánatkérésében nyilvánult, a többi megyei lapok is tudomásul vették, sőt ha jól emlékszem, a „Sajó Vidék“ teljes méltánylását is fejezte ki ezen tettemért. A ki egyszer bocsánatot kért a felelőssége alatt elkövetett méltatlan sértésekért, ha ezen egyszeri bocsánatkérése nem találta teljes elégtételnek, ugy másodsor is bocsánatot kérhet. Ezt teszem én is most a Mihalik Miklós ur ellen a „Gömör-Kishont“ jelzett számában megjelent ragalmakat a magok teljességében valótlannak nyilvánulván és a fenytő per beszüntetését kérve tőle — újból bocsánatot kérek.

Kelt Nagyrozezen, 1904. október havának 26-án.

Dr. Terhes Sámuel

*) E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk

Hirdetmény.

Az ismeretlen tartózkodásu báró Vay Aloyzia tulajdonát tevő „harkácsi uradalomban“ egy esztendei erdőpagony faállománya **folyó évi november hó 9-ik napján Harkácson** a helyszínen nyilvános árverés útján el fog adatni.

Ezen helyre és időre venni szándékozókat az uradalmi kastélyba van szerencsém tisztelettel meghívni.
Rimaszombati, 1904. évi november hó 3-án.

Molnár József.

Ház-eladás.

Rimaszombati egyik legfőbb forgalmi pontján: a **Ferenczy-utca 6 szám alatt 515 □ öl területen épült két kőház:** négy 3 szobás lakással; továbbá: a **Kmetty-utca 11. sz. alatti kőház,** egy 3 szobás felső és egy 2 szobás pinze lakással és melléképületeikkel, alkalmi vétel következtében kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni: **Benyó Béla,** tulajdonossal.

1-*

Hirdetmény.

A gömörmegyei nép- és iparbank a 6462, 5781, 5177, 5196, 5955, 6243, 6411, 6412, 6118, 5742, 5966, 6115, 6090, 6541, 6213, 5990, 6415, 6440, 6026, 6066, 6067, 6183, 6616, 6309, 6277, 6223, 6405, 6231, 6356, 4862, 6577, 6536, 6386, 6295, 6544, 6578, 6423, 6582, 6563, 6590, 6478, 6522, 6377, 6389, 6417, 6525, 6596, 6499, 6506, 6597, 6543 és 6598. számok alatt elzalogosított és nem rendezett kézi zálogtárgyakat, u. m.: arany ékszereket, ezüst evő- és disz eszközöket s különféle értékpapirokat **1904. évi november hó 26-án** délután 2 (két) óráján saját helyiségében elárvereztetni.

Rimaszombati, 1904. október 18.

2-2

Az Igazgatóság.

Kiadó lakás.

A **Szijjártó-utca 12. szám** alatt egy kényelmes lakás 3 szobával, konyha, kamara pinze és egy darab kerttel, ugyszintén a hozzá tartozó melléképületekkel **folyó évi november hó 1-től** bérebe kiadó — Bérelni szándékozóknak forduljanak **Benyó Béla** meghítothoz (D á k F u 8 sz.)

Pályázat gyakornoki állásra.

Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága könyvelő gyakornoki állásra pályázatot hirdet

Ezen állás havi 60 korona fizetés, szabad lakás, fűtés és világítással van javadalmaszva.

Pályázhatnak mindazok kik felsőbb kereskedelmi iskolát végeztek.

A pályázat határidejéül 1904. évi november hó 15-ike tűzetik ki.

Rimaszombati, 1904. november hó 4-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény-társaság likér—nyustyai élelmezési üzletekhez tartozó

mészárszéket

1905. év január 1-étől kezdve bérebeadjuk.

Pályázni kívánók a feltételeket személyesen vagy írásban az alulirt czímtől kaphatják meg

Élelmezési üzlet,

3-3

Likér kőbótelep, u. p. Nyustya.

Faeladási hirdetmény.

5239 sz. — Rimaszombati r. t. város tulajdonát képező Tamásfala község határában lévő „Harapin“ nevű erdőrezsben mintegy 60 holdon található erdőéges következtében megpörkölt 10—30 cm vastagságú összes erdei és fekete fenyő (pinus silvestris és pinus austriaca) tömör köbméterenkint tövön eladó. — Venni szándékozóknak felhivatnak, miszerint az erre vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat 180 korona bántapénzt mellékelve **folyó hó 25-éig** a polgármesteri hivatalhoz adják be.

Az árverési feltételek a városi polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Rimaszombati, 1904. november 3.

Dr. Kovács, polgármester.

Eladó szántóföld.

A vásártérrel szemben — a faraktár közelében — egy hold szántóföld (belsőség) szabad kézből eladó. — Venni szándékozóknak forduljanak **özv. Czupok Istvánné** tulajdonosnéhoz Szijjártó-utca 80 sz.

2-3

Hirdetmény.

A nagyrozei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tetetik: miszerint a **zolyombrezó—breznóbánya—tiszolczi h é vasut breznóbánya—vereskő vonala** számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnapok tűzetnek ki, ugy-mint: **Polonka** községre nézve **1904. évi november hó 23-án délelőtt 10 óra** Polonka vasuti állomásra; **Zivadka és Helpa** községre nézve **1904. évi november hó 24-én délelőtt 10 óra** Helpa vasuti állomásra és **Pohorella és Sumjác** községre nézve **1904. évi november hó 25-én délelőtt 10 óra** Pohorella vasgyár vasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszték, különben a kisajátítás és a felvett térkép, ugy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a feunebbi határokon a fentnevezett vasutvonal számára kisajátított területekért járó s az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármely czim alatt igényt tartanak: ezeket **1904. évi december hó 22-ig** tessen telekkönyvi hatóságnál annal bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezental a kisajátított területtől hivatalból le fognak törölteni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekkönyvi hivatalban betekinthező

Kelt Nagyrozezen a kir. okvi hatóságnál 1904. évi október 21-én.

Dassewffy Arpad, kir. íbíró

Rizike.

Öt kilos posta bődön 6 korona Szállit: **Kuchta Dániel Tiszoloz.**

5-10